

TÉMA IN

in.ihned.cz/cr

Akce

STRÁNÍ

23. – 28. února 2006

- **čtvrtek 23. února** (18 h): Fašanková filmotéka – videofilmy o fašanku a lidové kultuře Strání a okolí
  - **pátek 24. února** (18 h): Strání, milé Strání – folklór obce Strání, účinkují domácí soubory: Straňánek z MŠ, FS Javorina, div. soubor Karla Högera a soubor Kopaničár ze Starého Hrozenkova, (20 h): Beseda u cimbálu – hraje CM Strýci, výstava fotek s fašankovou tematikou
  - **sobota 25. února**
- 8 – 12 h: Den otevřených dveří – Moravské sklárny Květná
- 9 – 12 h (Zámeček): ukázky lidových řemesel ze Strání, hody (vstupné 40 Kč, platí i pro hlavní program u Zámečku)
- 12 h: přijetí zástupců souborů u starosty

FOTO: WWW.STRANI.CZ

13 h (náměstí u Zámečku): Ej, Fašanku, Fašanku... fašankové ukázky folklórních souborů Klas z Kralic na Hané, Šmykňa z Ostravy, Polusvie ze Slovenska, Javorina ze Strání

15 – 17 h: Obchůzky souborů po hospůdkách a restauracích, muzicírování souborů v hospodách (Restaurace u Popelků, Bowling Magdalena, Hospoda Sklípek, Restaurace Zámeček)

18.30 h (KD Květná): Zrcadlo masopustu – scénická vystoupení souborů a souboru Javorinka s CM Husličky (50 Kč)

20.30 h (tamtéž): Beseda u cimbálu se soubory

• **neděle 26. února**

15 h (sál Zámečku): dětský karneval

• **úterý 28. února:**

11 – 12 h: sraz fašancárů ve Dvoraně

12 – 18.30 h: obchůzky s tancem Pod Šable

18.30 – 23.30 h (sál Zámečku): Fašanková zábava, hraje dechová skupina TOSR (30 Kč)

23.30 h (tamtéž): Pochování basy

BOJKOVICE – FAŠANK 2006

neděle 26. února

v 10 h průvod městem a zahájení výstavy Masopust na Slovácku a Krajina pod Lopeníkem (MÚ Bojkovice – výstava fotografií a obrazů)

→ *sopustní úterý, budú chodit po dědině maškary...*

...Máme tu aj hosty z Anglie, ať si s nimi každý připije, ale ve vši počestnosti, však sú to vážení hosti...

občané a občanky, ... sú tady fašanky

Je mrazivá, ladovsky čistá zima. Spousta sněhu a modrá obloha napovídá, že bude pěkný den. Čtyři skakúni s dřevěnými meči tančí první šablový tanec Podšable. Čeká je pořádná dřina, budou tak dělat celý den před každým domem.

„Komňanský soubor se specializuje zejména na fašank,“ tvrdí Karel Navrátil, starosta obce Komňa a vysvětluje původ tance: „Před čtyřmi sty lety v roce 1605 napadli zdejší území Bočkajovci. Spoustu lidí povraždili. Zbývající utekli do lesů, kde se zakopali a žili v budách ukrytých v houští. Po létech z toho vznikla bujará tradice, která se přidala k oslavám masopustu. Skakúni představují obránce tvrzí. Dříve to bývali odvedenci, dnes jsou aspoň v jejich věku.“

Pod šable, pod šable, aj pod obušky, my všechno bereme, aj plané hrušky. Tuto nám nedali, tuto nám dajú, komára zabili, slaniny majú.

Písne jsou rytmické i zpěvné, takže se ani nechce věřit, že připomínají dávno krutou příhodu. *Já do budy, já do budy, a buďenka prázdna, malý mě tam čekat čtyry, nečekala žádná.*

V prvním stavení už fašankáře očekávají. Paní přináší na podnosu malé koblihy, manžel nalévá do kalíšků slivovici. Policajt nabádá skakúny hned po první sklence: „Chlapi, musí sa jest,“ a vzápětí pobízí: „Jdeme dál“. Za nimi vtrhne k pochoštění zástup masek či maškar, jak na Slovácku říkají.

„V průvodu chodí typické komňanské masky. Patří k nim dráteník, slamák, staré postavy, kominíci, soukeníci, tuláci, vandráci,“ říká starosta Karel Navrátil. Snaží se udržet staré a typické. Nesmí chybět miškaři, neboli zvěrokleštíci, kteří podstatně ovlivnili život v okolí. V době, kdy nebyla ještě organizovaná veterinární správa, patřili k uznávaným odborníkům a právě Komňa patřila k miškařským střediskům. Za prací jezdili daleko do světa a oblékali se do civilních šatů. Odsoudili tak k zániku lidový, zejména mužský kroj.

U dalšího stavení jsou skakúni také očekáváni. Až třetí chalupa zůstává zavřená. Chlapci se šablemi se zvědavě otáčejí na policajta. Ten však tvrdí neúprosně: „Tančit se musí před každým domem.“ Ani to neoblomí domácí. Vzápětí z průvodu zaznívá posměšné: *Ovesné pagá-*

Masopust začíná, starosta s policajtem vítají hosty.

če, ovesné šlíze, kdo nám neotevře, ať nám řít vylíže.

Zatím slunce šplhá nad stráně, z mrazivého rána je krásný mrazivý den plný slunce. Cesta po ránu není ještě proslápnutá, v uličkách mezi domky se brodíme sněhem. Nad hlavy hudebníků stoupá pára a v trumpetách zamrzá dech. Ani rukavice příliš nepomáhají. Prsty na klapkách tuhnou.

Být fašancářem, to není si vzít masku a celý den juchat. Být fašancářem znamená přijmout na celý den hru. V průvodu drobnými krůčky cupitá sta-

řenka v šátku s košíčkem v ruce a brýlemi na nose. Ta patří k těm klasickým postavám masopustu. Když se jednou za-

pomene a sjede po klouzačce, je zřejmé, že jí do babičkovství ještě pár desítek let zbývá. Sousedka v sukni a šátku má na

ženu příliš mužné pohyby. Doprovází ji řezník, kolorit dotváří na holi nabodnutý pěkný kus slaniny, žel vakuově balené s ještě patrnou nálepkou supermarketu...

Na závěr se ke stavení zástupem protlačí neforemná postava. „Dejte mi koblížek,“ volá hlavově, což není přání nesplnitelné. Z nenasyceného otesánka se

